

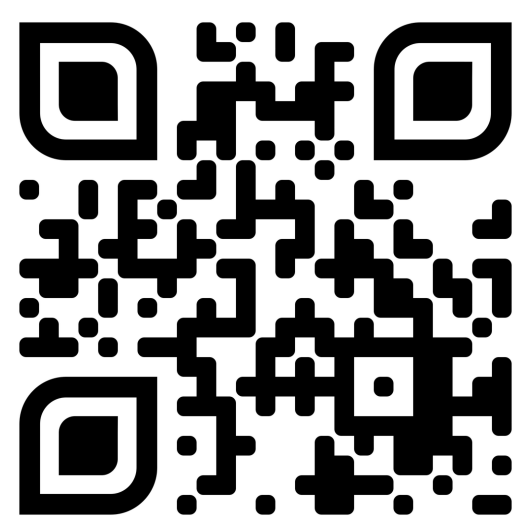
แนวทางการเตรียมความพร้อม การดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล (Eco - School)

ของสถานศึกษาสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568

ตามแนวทางของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ดาวน์โหลดเล่มแนวทางฯ

bit.ly/46Zf2eK

แนวทางการดำเนินงาน
โรงเรียนอีโคสคูล (Eco – School)
ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568

เนื้อหา

ปฏิทินการดำเนินการ.....	2
โรงเรียนอีโคสคูล (Eco – School) คืออะไร	3
➢ โรงเรียนอีโคสคูล (Eco – School) คือ	3
➢ ดำเนินการโรงเรียนอีโคสคูล แล้วได้อะไร	3
คุณลักษณะสำคัญของโรงเรียนอีโคสคูล.....	4
พันธกิจหลัก 4 ด้าน ในการดำเนินงาน.....	5
➢ โรงเรียนอีโคสคูล (Eco – School) คือพันธกิจหลัก 4 ด้านในการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล Eco – School.....	5
การประเมินตนเอง เพื่อนำพันธกิจหลัก 4 ด้านไปประยุกต์ใช้	6
แนวทางการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน	7
➢ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 1 นโยบายและโครงสร้างการบริหารโรงเรียน	7
➢ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 2 การจัดกระบวนการเรียน.....	8
➢ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	10
➢ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 4 การมีส่วนร่วมและเครือข่าย.....	11
อ้างอิง.....	12

ปฏิทินการดำเนินการ

ปฏิทินการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงาน	กำหนดการ	หมายเหตุ
1. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รวบรวมและเผยแพร่	ธันวาคม 2566 – มกราคม 2567	
2. ประเมินความพร้อมของสถานศึกษาด้วยแบบประเมิน ตนเองของสถานศึกษาในการนำพันธกิจหลัก 4 ด้าน ไปประยุกต์ใช้	ธันวาคม 2566 – มกราคม 2567	
3. ประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ตั้งแต่ธันวาคม 2566 เป็นต้นไป	
4. รับการนิเทศติดตามจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นสังกัด สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มีนาคม 2567 – กันยายน 2567	
กรณีประสงค์เข้าร่วมโครงการโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้		
5. เข้าร่วมรับฟังประชุมชี้แจงการเตรียมความพร้อม สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินโครงการโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น เพื่อให้สถานศึกษาเตรียมดำเนินการของปีการศึกษา 2567	15 มกราคม 2567	ถ่ายทอดสดผ่าน Facebook เพจ การศึกษาท้องถิ่นไทย
6. สมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น รอบการสมัครปี 2567 ของกรมการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ผ่านระบบออนไลน์ เว็บไซต์: http://ecoschool.dcce.go.th	1 มิถุนายน – 31 สิงหาคม 2567	กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจะแจ้งให้ทราบ อีกครั้งหนึ่ง
7. ติดตามการประกาศรายชื่อโรงเรียนที่ผ่านการพิจารณา ทางเว็บไซต์: http://ecoschool.dcce.go.th	ตุลาคม 2567	
8. ดำเนินโครงการโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น	พฤศจิกายน 2567 - กุมภาพันธ์ 2568	
9. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน (ตามแบบฟอร์ม ที่กำหนด) และทำแบบประเมินผลการดำเนินงานผ่าน ระบบออนไลน์	มีนาคม 2568	
10. ติดตามประกาศการพิจารณาโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น	เมษายน 2568	

โรงเรียนอีโคสคูล (Eco – School) คืออะไร

➤ โรงเรียนอีโคสคูล (Eco – School) คือ

โรงเรียนที่มีการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาของท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจ อันเป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติจริง และพร้อมที่จะเข้าไปมีบทบาทในการป้องกัน ฟื้นฟู รักษา และใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งเป็นโครงการริเริ่มโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

➤ ดำเนินการโรงเรียนอีโคสคูล แล้วได้อะไร

- นักเรียน
 - ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง คิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น
 - เติบโตขึ้นเป็น “พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม”
 - ตระหนัก รับผิดชอบ และดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน
- โรงเรียน ชุมชน สิ่งแวดล้อม
 - สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (และชุมชน) ดีขึ้น
 - ได้รับการพัฒนาเป็นสังคมจำลอง และเป็นพื้นที่เรียนรู้ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ครู
 - ได้แนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้
 - ในศตวรรษที่ 21 ที่หลากหลาย
 - ได้ประสบการณ์การสอนนอกห้องเรียน
- ผู้บริหารสถานศึกษา
 - สามารถนำผลงานไปใช้ประกอบการประเมินวิทยฐานะได้

คุณลักษณะสำคัญของโรงเรียนอีโคสคูล

- มีการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่นโยบายหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- มีการจัดการเรียนรู้มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้ “กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา” เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและประเทศเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตามศตวรรษที่ 21
- มีการบูรณาการประเด็นสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นสู่หลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของประเด็นสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก
- เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกคน ทั้งโรงเรียนและชุมชนท้องถิ่น โดยกระบวนการทำงาน จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทั้งจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน และผู้แทนชุมชน โดยร่วมกันคิดค้นแนวทาง วิถีจัดการ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนชุมชน
- ช่วยเสริมพลังการทำงานตามภารกิจของโรงเรียนที่มีอยู่เดิม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระให้แก่โรงเรียน

พันธกิจหลัก 4 ด้าน ในการดำเนินงาน

- โรงเรียนอีโคสคูล (Eco - School) คือพันธกิจหลัก 4 ด้านในการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล Eco - School

อีโคสคูลได้นำแนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole – School Approach) เป็นการดำเนินงานและบริหารจัดการโรงเรียน ตลอดจนการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษา คือ การนำเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าสู่การดำเนินงานของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน ได้กำหนดภารกิจหลัก ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างการบริหารจัดการ

กำหนดนโยบายในการพัฒนางานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและวางระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน

2. การจัดการเรียนรู้

นำกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาและการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การเรียนการสอนหรือสาระการเรียนรู้ โดยเน้นประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นตนเอง

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ดำเนินการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นที่ฝึกฝนจนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การจัดการขยะ พลังงาน น้ำเสีย เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

เสริมสร้างและแสวงหาความร่วมมือจากภายนอกหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้โรงเรียนเป็นพื้นที่เรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและชุมชนในพื้นที่รอบ

การประเมินตนเอง เพื่อนำพันธกิจหลัก 4 ด้านไปประยุกต์ใช้

!! เมื่อสถานศึกษาได้ศึกษาพันธกิจทั้ง 4 ด้านแล้ว ให้ใช้แบบประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และกิจกรรมที่จะพิจารณาดำเนินการต่อไป

แบบประเมินตนเอง

ใช้พันธกิจทั้ง 4 ด้าน เป็นกรอบในการสำรวจ เป็นขั้นตอนที่ทำให้ได้ข้อมูลสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของโรงเรียน และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายและวางแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนต่อไป

พันธกิจที่ 1 นโยบายและ โครงสร้างการ บริหารโรงเรียน	ประเด็น	มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อม			
	กำหนดเรื่อง “สิ่งแวดล้อมศึกษา” ในวิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ธรรมนูญของโรงเรียน			
พันธกิจที่ 2 การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	มีกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น อย่างน้อย 1 ภาคเรียน			
	นำกระบวนการ “สิ่งแวดล้อมศึกษา” ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
	จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชุมชน			
พันธกิจที่ 3 การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน	มีกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน			
	มีการจัดการพื้นที่สีเขียวในโรงเรียน			
	มีการจัดการขยะ/ของเสียในโรงเรียน			
	มีการจัดการพลังงานในโรงเรียน			
	มีการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในโรงเรียน			
	การจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			
(ควรมีอย่างน้อย 3 ประเด็น)				
พันธกิจที่ 4 การมีส่วนร่วม และเครือข่าย	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน			
	เปิดโอกาสหรือสร้างช่องทางการรับรู้เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน			
	จัดกิจกรรมหรือสร้างกระบวนการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียน (อย่างน้อย 1 ห้องเรียน) ได้ร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้			

แนวทางการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน

!! เมื่อสถานศึกษาประเมินตนเองทั้ง 4 ด้านแล้ว ให้ศึกษาแนวทางการดำเนินการตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน เพื่อวางแผนพัฒนาโรงเรียนอีโคสคูล

➤ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 1 นโยบายและโครงสร้างการบริหารโรงเรียน

1. ทำความเข้าใจกับผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา (รวมถึง ครูและบุคลากร) ถึงแนวคิด/หลักการ และประโยชน์ที่นักเรียนและโรงเรียน จะได้รับจากการเป็นโรงเรียนอีโคสคูล

2. กำหนดนโยบาย/ วิสัยทัศน์/ อัตลักษณ์ หรือเอกลักษณ์ ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมหรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งจะเป็นเสมือน "เครื่องยืนยัน" ความยั่งยืนของการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล

- โรงเรียนอาจใช้วิธีการผนวกนโยบายโรงเรียน อีโคสคูลร่วมกับนโยบายเดิม ที่โรงเรียนมีอยู่หรือกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เพื่อสื่อให้เห็นถึงความเป็น "โรงเรียนอีโคสคูล"
- ให้ความสำคัญกับการ "ต่อยอด" งานเดิม ไม่ใช้การ "ทำใหม่"
- โรงเรียนต้อง "สื่อสาร" นโยบาย วิสัยทัศน์/ อัตลักษณ์ หรือเอกลักษณ์ เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง

ตัวอย่างวิธีการสื่อสาร

- วัดทำป้ายนิเทศติดบริเวณที่ทุกคนสามารถมองเห็น เช่น บริเวณเสาธง/ทางเข้าโรงเรียน
- ขึ้น Pop-up ในเว็บไซต์ หรือ Facebook ของโรงเรียน
- การประกาศเสียงตามสาย
- ทำสปอตหรือเพลงมาร์ช เปิดในทุกพักกลางวัน เป็นต้น

➤ **แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้**

ครูทุกคนควรมีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา หรือ Environmental Education

● **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักการ "สิ่งแวดล้อมศึกษา"**

1. ครูต้องจัดการเรียนรู้ "เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม" (ABOUT) เพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้เด็ก ๆ ได้รู้ และเข้าใจถึงสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม - ระบบนิเวศ) การใช้ประโยชน์ (ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม) ผลกระทบ และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น (หรือกำลังจะเกิดขึ้น) กับชุมชนของตน

2. ครูต้องจัดการเรียนรู้ "ในสิ่งแวดล้อม" (IN) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้จาก ของจริง และประสบการณ์ตรง การที่เด็ก ๆ ได้เข้าไปเรียนรู้ในพื้นที่ธรรมชาติ ในท้องถิ่น และชุมชนของตน จะช่วยให้เด็ก ๆ เข้าใจวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนของตนมากยิ่งขึ้นได้เรียนรู้เรื่องราวความเปลี่ยนแปลงของชุมชนในอดีตถึงปัจจุบัน เกิดความรัก และผูกพันกับท้องถิ่น และชุมชนของตนมากขึ้น

3. ครูต้องจัดการเรียนรู้ "เพื่อสิ่งแวดล้อม" (FOR) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนของตนในฐานะที่เขาเป็นทั้ง ผู้ใช้ประโยชน์ ผู้มีส่วนทำลาย และเป็นผู้มีส่วนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

● **แหล่งเรียนรู้สำหรับโรงเรียนอีโคสคูล ในโรงเรียน/ ชุมชน**

1. ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก และแหล่งเรียนรู้นั้นจะต้องไม่ฝืนบริบทหรือวัฒนธรรมชาติของโรงเรียน เป็นพื้นที่ที่มีประโยชน์และเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถรองรับผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

2. แหล่งเรียนรู้ที่ดีจะต้องจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ภายในแหล่งเรียนรู้อาจทำจากวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นหรือวัสดุที่บ่นำกลับมา ใช้ใหม่ (Reuse) เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และประหยัดงบประมาณ

3. แหล่งเรียนรู้ควร เชื่อมโยงเรื่องราว วิถีชีวิต และประสบการณ์จริงของท้องถิ่น และควร สอดคล้อง กับความต้องการ/ความคาดหวังของโรงเรียนและชุมชน

ครูควรเน้นการเรียนรู้จากของจริงและประสบการณ์ตรง ซึ่งการพาเด็กออกไปสำรวจชุมชน เด็ก ๆ จะสนุก ตื่นเต้นและจะมีคำถามเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งหน้าที่สำคัญของครูก็เพียงแค่ "ชี้แนะ" และ "กระตุ้น" ให้เกิดการเรียนรู้

● **สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดการกระบวนการเรียนรู้**

ครูจะต้องคำนึงถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตามจิตวิทยา วิทยาการเรียนรู้และเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน โดยเน้นทั้ง Head – Heart – Hand

○ **สำหรับเด็กอนุบาล**

1. เน้นกิจกรรมที่ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งแวดล้อม (Sensory Awareness) เช่น กลิ่นหอมหรือสีส่นในธรรมชาติ การใช้สัมผัส การฟังเสียงธรรมชาติ การลองชิม เป็นต้น

○ สำหรับเด็กอนุบาล (ต่อ)

2. กิจกรรมที่เน้นให้เด็กสนุก เกิดความรู้สึกรักชอบ ซาบซึ้ง ประทับใจในความงดงาม และความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ
3. เริ่มให้เด็กรับรู้ถึงพฤติกรรมง่าย ๆ ที่เหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมที่เขาควรจะทำ เช่น ทิ้งขยะให้เป็นที ปิดน้ำให้สนิททุกครั้งหลังใช้งาน เป็นต้น
4. เนื้อหาไม่ควรยาวเกินไป

○ สำหรับเด็กประถม

1. เน้นเนื้อหา/ข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้น
2. จัดกิจกรรมที่เน้นด้านความรู้และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม
3. เริ่มส่งเสริมให้เด็กรับรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเขา

○ สำหรับเด็กมัธยมต้น

1. จัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดเชิงสร้างสรรค์
2. เน้นการพัฒนาเจตคติ และรู้ถึงบทบาทของตนที่เป็นทั้ง "ผู้ก่อ" และ "ผู้แก้ไข" ปัญหาสิ่งแวดล้อม
3. ส่งเสริมให้เด็กลงมือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมง่ายๆ ตามศักยภาพของเขา

○ สำหรับเด็กมัธยมปลาย

1. จัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดเชิงสร้างสรรค์
2. เน้นให้เด็กรู้ถึงบทบาทของตนในฐานะ “พลเมือง” ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. ส่งเสริมให้เด็กลงมือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของเขา

➤ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

- ควรมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เป็นรูปธรรม (สามารถมองเห็นหรือจับต้องได้จริง) อย่างน้อย 3 ประเด็น เช่น
 - มีถังขยะแยกประเภท
 - เลิกใช้โฟม/ถุงพลาสติก
 - การออกแบบอาคารที่ประหยัดพลังงาน
 - ร้านค้าทั้งในและนอกโรงเรียนขายสินค้าที่ดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
 - รั้วโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนปลูกพืชสมุนไพรท้องถิ่น
 - มีกิจกรรมรณรงค์ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ ที่หลากหลาย
 - มีการทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหาร / ขยะย่อยสลายได้
 - ใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- สามารถ “เริ่มต้น” ได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น
 - การกำหนดให้เป็นนโยบายร่วมกัน
 - ใช้โอกาสเริ่มต้นจากวันสำคัญต่าง ๆ เช่นวันปีใหม่ วันสิ่งแวดล้อมโลก วันสิ่งแวดล้อมไทย เป็นต้น และพยายามทำให้ต่อเนื่องเป็นประจำ
 - ร่วมมือกับหน่วยงานที่พร้อมให้การสนับสนุนกิจกรรมผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการโรงเรียนปลอดขยะ โครงการมหิงสาสายสืบ ห้องเรียนประหยัดพลังงาน สวนผักคนเมือง Green Ranger เป็นต้น
- กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนควรเกิดขึ้นจากการใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา พัฒนาผู้เรียนทั้ง Head - Heart - Hand และที่สำคัญ “ถ้าทำแล้วสนุก ทุกอย่างก็จะเป็นไปโดยอัตโนมัติ”
- ควรมีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเชื่อถือได้ ทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรม เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการประเมินความสำเร็จและความก้าวหน้าของโครงการ รวมถึงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาโครงการต่อไป

➤ แนวทางการดำเนินงานพันธกิจที่ 4 การมีส่วนร่วมและเครือข่าย

- เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ระดับ (ทั้งบุคลากร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และตัวแทนนักเรียน) มีส่วนร่วมในทุกๆ ขั้นตอนของการวางแผนและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (ทั้งการกำหนดเป้าหมาย ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมกันทำ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมภาคภูมิใจ)
- การแบ่งความรับผิดชอบของนักเรียนในการดูแลสิ่งแวดล้อมแต่ละด้าน โดยอาจแบ่งความรับผิดชอบสิ่งแวดล้อมตามสีหรือเขตพื้นที่รับผิดชอบตามระดับชั้น เป็นต้น
- มีช่องทาง หรือเวที ที่เปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอีโคสคูล เช่น
 - ห้อง KM ที่รวบรวมแผนการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคนที่ครูสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้
 - การจัดการเรียนการสอนแบบ Team Teaching
 - นิทรรศการแสดงผลงาน
 - การนิเทศกันเอง
- โรงเรียนต้องสื่อสารกิจกรรมต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการสื่อสารสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น
 - การปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่าง หรือห้องเรียนตัวอย่าง
 - การ PR ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ป้ายนิเทศ เว็บไซต์หรือ Facebook ของโรงเรียน เสียงตามสาย
 - กิจกรรมการประกวด/เชิดชู
 - การติดสติ๊กเกอร์ณรงค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม, *Eco-School Guideline แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล*, เข้าถึงได้จาก <https://ecoschool.dcce.go.th/download.php>. 13 ธันวาคม 2566

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม, *พันธกิจหลัก 4 ด้าน*, , เข้าถึงได้จาก <https://ecoschool.dcce.go.th/vision.php?id=3>. 13 ธันวาคม 2566